

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
КОНТРАЦЕПЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї

Рівень вищої освіти	Другий рівень
Спеціальність: освітня програма	222 Медицина: Медицина

Затверджено рішенням Ради з якості

_____
Протокол від _____ № _____

Голова Ради з якості

_____
Петрашенко Вікторія
Олександрівна

ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Бойко Володимир Іванович
Сміян Світлана Анатоліївна

Рецензування робочої навчальної програми	<hr/> <hr/>
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Медицина	Протокол від _____ № _____ Керівник РПГ (гарант програми) _____ Приступа Людмила Никодимівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї	Протокол від _____ № _____ Завідувач кафедри _____ Бойко Володимир Іванович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Контрацепція і планування сім'ї
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї
Розробник(и)	Сміян Світлана Анатоліївна, Бойко Володимир Іванович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 114 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної інформатики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини,
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань з основних принципів планування сім'ї (ПС) та контрацепції та професійних вмінь щодо консультування з питань ПС та методів контрацепції з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Введення у навчальний курс "Контрацепція і планування сім'ї". Ключові аспекти планування сім'ї.

Актуальність, цілі, задачі та переваги планування сім'ї й охорони репродуктивного здоров'я, перспективи розвитку контрацептивних технологій у майбутньому. Принципи планування сім'ї. Переваги планування сім'ї. Напрямки роботи та рівні служби планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я в Україні. Нормативні акти з планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я. Методи сучасної контрацепції та контрацепції майбутнього.

Тема 2 Основи консультування

Визначення консультування. Види консультування залежно від тривалості спілкування, від типу, від призначення. Психологічні бар'єри та їх попередження. Техніки консультування. Вимоги щодо ефективного консультування.

Тема 3 Консультування з питань планування сім'ї

Мета консультування з питань планування сім'ї та репродуктивного здоров'я. Напрямки консультування з питань планування сім'ї. Переваги консультування з питань планування сім'ї. Процес консультування. Етапи консультування з питань планування сім'ї.

Тема 4 Методи розпізнавання фертильності

Визначення природних методів планування сім'ї за ВООЗ. Фізіологічні ознаки фертильності. Ефективність методу. Показання для застосування. Переваги та недоліки методу. Особливості різних методів розпізнавання фертильності.

Тема 5 Метод лактаційної аменореї

Визначення методом лактаційної аменореї (МЛА). Механізм дії даного методу. Переваги контрацептивні та неконтрацептивні. Недоліки МЛА. Інструкції щодо використання даного методу.

Тема 6 Гормональна контрацепція

Комбіновані оральні контрацептиви (КОК): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Схеми приймання КОК. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Трансдермальна терапевтична система (ТТС) (гормональний пластир): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання ТТС. Можливі побічні ефекти. Комбіноване вагінальне кільце: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання вагінального кільця. Протизаплідні таблетки прогестагенового ряду: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Стани, що потребують негайного звернення до лікаря.

Тема 7 Гормональна контрацепція (продовження)

Прогестагенові ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Імплантати: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Стани, що потребують негайного звернення до лікаря.

Тема 8 Бар'єрні методи контрацепції та сперміциди

Загальна інформація. Види бар'єрних контрацептивів. Чоловічі презервативи: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Жіночий презерватив: механізм дії, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Діафрагми та шийкові ковпачки: типи, механізм дії, ефективність використання, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Сперміциди: механізм дії, особливості вибору, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, особливості використання, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення.

Тема 9 Внутрішньоматкова контрацепція

Внутрішньоматкові контрацептиви: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Оцінка ризику зараження інфекцій, що передаються статевим шляхом. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Внутрішньоматкова система з левоноргестрелом: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення.

Тема 10 Невідкладна контрацепція

Визначення невідкладної або посткоїтальної контрацепції (НК). Типи НК, механізм дії, ефективність. Переваги та недоліки НК. Показання для застосування. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Відновлення фертильності після використання НК.

Тема 11 Хірургічна контрацепція

Особливості консультування перед хірургічною контрацепцією. Основні елементи інформованої згоди на метод ДХС. ДХС жінок: загальна інформація, методи, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення, рекомендації для пацієнтки. ДХС чоловіків: загальна інформація, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення. Стани, що потребують негайного звернення до лікаря.

Тема 12 Контрацепція для сексуально активних осіб до 18-ти років

Особливості підліткового віку. Загрози та недоліки раннього початку статевих відносин. Ризики вагітності у підлітковому віці. Особливості консультування підлітків з питань сексуальної поведінки та контрацепції. Контрацептиви, прийнятні для сексуально активних осіб підліткового віку.

<p>Тема 13 Післяпологова та післяабортна контрацепція</p> <p>Поняття та фізіологія післяпологового періоду. Особливості консультування. Методи контрацепції у післяпологовому періоді залежно від того годує грудьми жінка чи ні. Загальні відомості про аборт (викидень). Особливості консультування. Методи контрацепції після аборт у I та II триместрі вагітності у разі: неускладненого штучного аборт, медикаментозного аборт, ускладненого аборт, неускладненого самовільного аборт, ускладненого самовільного аборт. Післяабортне планування сім'ї.</p>
<p>Тема 14 Методи контрацепції відповідно до періодів життя</p> <p>Періоди життя жінки. Особливості поведінки жінки й вимоги до методів контрацепції та планування сім'ї в кожний із періодів життя. Рекомендовані й нерекомендовані методи контрацепції для кожного з цих періодів. Модель вибору методу контрацепції відповідно до періодів життя жінки.</p>
<p>Тема 15 Медичні критерії прийнятності методів контрацепції</p> <p>Класифікація категорій методів контрацепції. Поняття "стан" жінки. Мета оцінювання пацієнтки. Ознаки відсутності вагітності. Оцінка пацієнтки: обстеження, яке проводиться перед прийняттям рішення на користь того чи іншого методу контрацепції.</p>
<p>Тема 16 Контрацепція у жінок, які наближаються до менопаузи</p> <p>Особливості перименопаузального періоду життя жінки. Чинники, які треба враховувати перед вибором методу контрацепції. Рекомендовані методи контрацепції для даної вікової категорії. Нерекомендовані методи контрацепції для даної вікової категорії. Критерії припинення використання контрацептивів.</p>
<p>Тема 17 Планування сім'ї і профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом</p> <p>Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). Шляхи передачі ІПСШ, у тому числі ВІЛ. Особливості консультування щодо механізмів та заходів із запобігання ІПСШ, ВІЛ. Основні симптоми захворювань, що передаються статевим шляхом. Методи лабораторної діагностики ІПСШ та визначення показання до скерування пацієнтів на обстеження. Визначення показання для скерування на лікування ІПСШ та їх наслідків до відповідних фахівців.</p>
<p>Тема 18 Диференційований залік.</p> <p>Диференційований залік буде включати: відповіді на теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, вирішення клінічних кейсів.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Вміти збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (навички опитування пацієнтки)).ПР2
РН2	Оволодіти навичками консультування з питань планування сім'ї у різних категорій пацієнток, загальними засадами планування сім'ї.
РН3	Вміти обрати метод контрацепції відповідно до періодів життя жінки
РН4	Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді

PH5	Приймати обґрунтовані рішення щодо вибору методу контрацепції
PH6	Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації. ПР16
PH7	Аргументувати інформацію для прийняття рішень щодо контрацепції. Вміти проводити консультування з питань планування сім'ї .ПР9
PH8	Засвоїти основні класи фармакологічних препаратів, що застосовуються з метою контрацепції. ПР6

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації про пацієнтку.
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях
СН3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
СН7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

8. Види навчальних занять

<p>Тема 1. Введення у навчальний курс "Контрацепція і планування сім'ї". Ключові аспекти планування сім'ї.</p> <p>Пр1 "Введення у навчальний курс "Контрацепція і планування сім'ї". Ключові аспекти планування сім'ї" (денна)</p> <p>Цілі, задачі та переваги планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я, перспективи розвитку контрацептивних технологій у майбутньому. Принципи планування сім'ї. Переваги планування сім'ї. Нормативні акти з планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я. Загальна уява про методи сучасної контрацепції та контрацепції майбутнього. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, презентація та її обговорення.</p>
<p>Тема 2. Основи консультування</p> <p>Пр2 "Основи консультування" (денна)</p> <p>Види консультування, техніки консультування та вимоги ефективного консультування. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються робота у малих групах "Техніки консультування".</p>
<p>Тема 3. Консультування з питань планування сім'ї</p>

Пр3 "Консультування з питань планування сім'ї" (денна)

Напрямки консультування з питань планування сім'ї. Переваги консультування з питань планування сім'ї. Етапи консультування з питань планування сім'ї. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольова гра "Етапи консультування з питань контрацепції".

Тема 4. Методи розпізнавання фертильності

Пр4 "Методи розпізнавання фертильності" (денна)

Методи розпізнавання фертильності: календарний метод, метод базальної температури, метод цервікального слизу. симптотермальний метод. Ефективність методу. Переваги та недоліки методу. Показання до застосування та попередження. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. При вивченні даної теми використовується презентація, дискусія "Чи може сучасна жінка використовувати методи розпізнавання фертильності?".

Тема 5. Метод лактаційної аменореї

Пр5 "Метод лактаційної аменореї" (денна)

Метод лактаційної аменореї (МЛА). Механізм дії даного методу. Інструкції для використання даного методу. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно з угодою про співпрацю між лікувальним закладом та університетом). Крім того, дискусія "Переваги та недоліки МЛА", робота у малих групах "Консультування щодо МЛА в окремих ситуаціях".

Тема 6. Гормональна контрацепція

Пр6 "Гормональна контрацепція" (денна)

Комбіновані оральні контрацептиви (КОК): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Схеми приймання КОК. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Трансдермальна терапевтична система (ТТС) (гормональний пластир): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання ТТС. Можливі побічні ефекти. Комбіноване вагінальне кільце: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання вагінального кільця. Протизаплідні таблетки прогестагенового ряду: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. При вивченні даної теми використовується розв'язання ситуаційних задач, презентація "Гормональні контрацептиви", рольова гра "Побічні ефекти, проблеми використання методу гормональної контрацепції та рекомендації у разі їх виникнення". Робота в симуляційному центрі по відпрацюванню навичок введення і видалення вагінального кільця.

Тема 7. Гормональна контрацепція (продовження)

Пр7 "Гормональна контрацепція (продовження)" (денна)

Прогестагенові ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Імплантати: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми використовується дискусія "Персональні характеристики та прийнятність гормональної контрацепції", тестування, робота в малих групах "Медичні критерії прийнятності теперішніх типів гормональної контрацепції".

Тема 8. Бар'єрні методи контрацепції та сперміциди

Пр8 "Бар'єрні методи контрацепції та сперміциди" (денна)

Види бар'єрних контрацептивів. Чоловічі презервативи: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Жіночий презерватив: механізм дії, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Діафрагми та шийкові ковпачки: типи, механізм дії, ефективність використання, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Сперміциди: механізм дії, особливості вибору, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, особливості використання, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язання ситуаційних задач, робота у симуляційному центрі - відпрацювання навичок щодо використання бар'єрних методів.

Тема 9. Внутрішньоматкова контрацепція

Пр9 "Внутрішньоматкова контрацепція" (денна)

Внутрішньоматкові контрацептиви: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Оцінка ризику зараження інфекціями, що передаються статевим шляхом. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Внутрішньоматкова система з левоноргестрелом: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольова гра щодо консультування з ВМК, розв'язання ситуаційних задач, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок введення та видалення внутрішньоматкового контрацептиву).

Тема 10. Невідкладна контрацепція

Пр10 "Невідкладна контрацепція" (денна)

Невідкладна або посткоїтальна контрацепція (НК). Типи НК, механізм дії, ефективність. Переваги та недоліки НК. Показання для застосування. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Відновлення фертильності після використання НК Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, презентація "Невідкладна контрацепція", роботу в малих групах по відпрацювання навичок щодо консультування по використанню методів НК, розв'язання ситуаційних задач.

Тема 11. Хірургічна контрацепція

Пр11 "Добровільна хірургічна контрацепція" (денна)

Добровільна хірургічна контрацепція - переваги і недоліки. Основні елементи інформованої згоди на метод ДХС. ДХС жінок: загальна інформація, методи, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення, рекомендації для пацієнтки. ДХС чоловіків: загальна інформація, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення оклюзії маткових труб, вазектомії), дискусія "Переваги та недоліки ДХС".

Тема 12. Контрацепція для сексуально активних осіб до 18-ти років

Пр12 "Контрацепція для сексуально активних осіб до 18-ти років"

Особливості підліткового віку. Особливості консультування підлітків з питань сексуальної поведінки та контрацепції. Контрацептиви, прийнятні для сексуально активних осіб підліткового віку. При вивченні даної теми використовується робота у малих групах "Вибір методу контрацепції", рольові ігри з навичок консультування підлітків.

Тема 13. Післяпологова та післяабортна контрацепція

Пр13 "Післяпологова та післяабортна контрацепція" (денна)

Фізіологія післяпологового періоду. Особливості консультування. Методи контрацепції у післяпологовому періоді залежно від того годує грудьми жінка чи ні. Загальні відомості про аборт (викидень). Особливості консультування. Методи контрацепції після аборт у I та II триместрі вагітності у разі: неускладненого штучного аборт, медикаментозного аборт, ускладненого аборт, неускладненого самовільного аборт, ускладненого самовільного аборт. При вивченні даної теми застосовується розв'язання ситуаційних задач, дискусія "Вибір часу для надання послуг з ПС пацієнтам після пологів та аборт". Консультування породіль у відділенні сумісного перебування матері та дитини КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр" (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 14. Методи контрацепції відповідно до періодів життя

Пр14 "Методи контрацепції відповідно до періодів життя" (денна)

Періоди життя жінки із ризиком незапланованої вагітності. Модель вибору методу контрацепції відповідно до періодів життя. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, презентація "Методи контрацепції відповідно до періодів життя", робота у малих групах "Особливості періодів життя", розв'язання ситуаційних задач.

Тема 15. Медичні критерії прийнятності методів контрацепції

Пр15 "Медичні критерії прийнятності методів контрацепції"

Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції є важливим кроком у процесі розширення доступу населення до якісних послуг з планування сім'ї та практичним інструментом для підняття на новий якісний рівень системи надання консультативно-медичних послуг у галузі ПС. Класифікація категорій методів контрацепції. Оцінка пацієнтки: обстеження, яке проводиться перед прийняттям рішення на користь того чи іншого методу контрацепції. При вивченні теми цього заняття використовується презентація "Медичні критерії прийнятності методів контрацепції", мозковий штурм "Бар'єри на шляху використання сучасних методів контрацепції", рольова гра "Оцінка пацієнта", відпрацювання та оцінка уміння підбору методу контрацепції (робота у малих групах).

Тема 16. Контрацепція у жінок, які наближаються до менопаузи

Пр16 "Методи контрацепції для окремих категорій населення" (денна)

Особливості підбору контрацепції в післяпологовому і післяабортному періоді у жінок з екстрагенітальною патологією: гіпертензія, тромбоз глибоких вен, ішемічна хвороба серця наявна і в анамнезі, інсульт, діабет, порушення функції щитоподібної залози, вірусний гепатит, анемії, ожиріння, неврологічні, депресивні стани та епілепсія, інфекції сечовивідних шляхів. Вибір методів запобігання вагітності для кожної категорії пацієнток, користуючись шкалою категорій методів контрацепції. Особливості консультування осіб, які живуть з ВІЛ. Медичні критерії прийнятності методів контрацепції для людей з ВІЛ-інфекцією. Основні принципи надання послуг з планування сім'ї при захворюваннях молочної залози, вибір методів контрацепції. Основні принципи профілактики захворювань молочної залози. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри, тестування, застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільму з техніки обстеження молочних залоз), опанування техніки обстеження молочних залоз «один на одному», та "сам на собі", ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних рентгенологічного (мамографія) та ультразвукового обстеження молочних залоз, органів черевної порожнини та малого таза у відділеннях лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 17. Планування сім'ї і профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом

Пр17 "Планування сім'ї і профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом" (денна)

Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). Шляхи передачі ІПСШ, у тому числі ВІЛ. Особливості консультування щодо механізмів та заходів із запобігання ІПСШ, ВІЛ. Основні симптоми захворювань, що передаються статевим шляхом. Методи лабораторної діагностики ІПСШ та визначення показання до скерування пацієнтів на обстеження. Визначення показання для скерування на лікування ІПСШ та їх наслідків до відповідних фахівців. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачається рольова гра "Консультування з питань профілактики та діагностики ІПСШ", розв'язання ситуаційних задач, тестування, робота в симуляційному центрі (на фантомі відпрацювання навичок правильного забору матеріалу для бактеріоскопічного дослідження).

Тема 18. Диференційований залік.

Пр18 "диференційований залік" (денна)

Диференційований залік буде включати: відповіді на теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, вирішення клінічних кейсів.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (ТВЛ)
МН3	Електронне навчання
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Самостійне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (СВЛ, ТВЛ), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Самонавчання
НД2	Підготовка до підсумкового контролю
НД3	Підготовка мультимедійних презентацій
НД4	Розбір клінічних кейсів

НД5	Електронне навчання у системах (Zoom, Meet та на платформі MIX)
НД6	Підготовка до практичних занять
НД7	Виконання групового практичного завдання
НД8	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД9	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях перинатального центру

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів

<p>МФО3 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформувавши необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів - медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента доклінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО5 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначення рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО6 Підсумкове тестування</p>	<p>Метод ефективною перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.</p>	<p>На останньому занятті з дисципліни.</p>	<p>Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 6 балів (60% правильних відповідей)</p>

МФО7 Дискусії у фокус-групах	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО8 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно з тематичним планом	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Диференційований залік	Складання диференційованого заліку. До складання допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування. здобувач може отримати 80 балів за диференційований залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів	На останньому занятті циклу.	Здобувач може отримати 80 балів за диференційований залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 48
МСО2 Підсумкове тестування	Метод ефективною перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань з завершення дисципліни.	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)	Є складовою оцінки за вивчення дисципліни
МСО3 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає до себе усне опитування, вміння аналізувати клінічні дані пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, презентації.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
3 семестр	200 балів		
МСО1. Диференційований залік	70		
Відповідь на теоретичні питання 3x20 балів, вирішення ситуаційного завдання 10 балів	70	42	Ні
МСО2. Підсумкове тестування	10		
10x1	10	6	Ні
МСО3. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	120		
Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, презентації	120	72	Ні

При засвоєнні матеріалів курсу студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4-х бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального семестру обраховується середнє арифметичної успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального семестру – 120. Кількість балів студента вираховується за формулою: середнє арифметичне число з успішності поточних оцінок помножити на 24. Наприклад, якщо середнє арифметичне число поточних оцінок складає 3,0, то $3 \cdot 24 = 72$, ця сума балів є мінімальною для допуску до складання заліку, або середнє арифметичне поточних оцінок дорівнює 5,0, то $5 \cdot 24 = 120$, це максимальна сума балів, яку студент може набрати за поточну успішність. За презентацію нараховується така ж кількість балів, як і за одне поточне заняття. Студент допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Підсумковий контроль: практико-орієнтований диференційований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру. Залікові білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (20 балів кожний), 1 ситуаційне завдання (10 балів) та тестові питання (10 балів). Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Оцінка за підсумковий контроль виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання з подальшим переводом в бали, при цьому, в цілому, оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балі. Загальна оцінка за дисципліну складається із суми набраних балів за поточну успішність та складання підсумкового контролю. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди

ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, ноутбуки тощо)
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
ЗН6	КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр"

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Акушерство і гінекологія : підручник: у 2-х кн. Кн.2 Гінекологія / В. Б. М. Венцківський, М. О. Щербина, В. І. Грищенко [та ін.] ; – 3-тє вид., випр. – К. : Медицина, 2020. – 376 с
2	Планування сім'ї та контрацепція : навч. посіб. / В. І. Бойко, Н. В. Калашник, А. В. Бойко [та ін.] ; за заг. ред. В.І. Бойка. – Суми : СумДУ, 2018
3	Oxford Handbook of reproductive medicine and family planning / Рой Хомбург, Джон Гілмебауд, Енде Маквей; OUP, 2020. – 416 p.
Допоміжна література	
1	Репродуктивне здоров'я і планування сім'ї/ Г. Г. Рой, В.В. Мисік – К. : Медицина, 2018. – 216 с.
2	Family Planning. A global Handbook for providers. / Johns Hopkins/ WHO. Department of reproductive Health and Research, 2018. – 460 p.
3	Методи контрацепції відповідно до періодів життя: навчальний посібник.- К., 2015.- 272 с.

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Контрацепція і планування сім'ї»</p> <p>Ступінь вищої освіти Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл Спеціальність: освітня програма 222 Медицина: Медицина Рік навчання 2023 Семестр 3 семестр Форма навчання денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Сміян Світлана Анатоліївна, Бойко Володимир Іванович
Контактна інформація викладача	К.мед.н., доцент кафедри акушерства, гінекології та планування сім'ї Сміян Світлана Анатоліївна, e-mail: s.smiyan@med.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр" щопонеділка 16.00 - 18.00 Viber Meet
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	
Посилання на силабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/08073d3bc3e0ddc306eff45f5b5da1843714112
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	Mix.sumdu.edu.ua, електронна скринька, viber

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;

- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Студент має відвідати 100% практичних занять. У випадку пропуску занять студент повинен відпрацювати пропущене заняття відповідно до розкладу відпрацювань, затвердженому на кафедрі за наявності відповідного розпорядження деканата.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У випадку незадовільного результату студент має право двічі перескласти підсумковий диференційований залік – перший раз екзаменатору, призначеному завідувачем кафедри, другим – комісії, яка створюється деканатом. Перескладання здійснюється за окремим графіком, який затверджується деканатом. Студенти, які не з'явилися на підсумковий диференційований залік без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова студента виконувати завдання диференційованого заліку атестується як незадовільна відповідь. Студент має право одержати пояснення щодо отриманої оцінки.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

Критерії оцінювання

Політика оцінювання

При засвоєнні матеріалів курсу студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4-х бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального семестру обраховується середнє арифметичної успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального семестру – 120. Кількість балів студента вираховується за формулою: середнє арифметичне число з успішності поточних оцінок помножити на 24. Наприклад, якщо середнє арифметичне число поточних оцінок складає 3,0, то $3 \cdot 24 = 72$, ця сума балів є мінімальною для допуску до складання заліку, або середнє арифметичне поточних оцінок дорівнює 5,0, то $5 \cdot 24 = 120$, це максимальна сума балів, яку студент може набрати за поточну успішність. За презентацію чи реферат нараховується така ж кількість балів, як і за одне поточне заняття. Студент допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Підсумковий контроль: практико-орієнтований диференційований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру. Залікові білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (20 балів кожний), 1 практичне завдання (10 балів) та тестові питання

(10 балів). Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Оцінка за підсумковий контроль виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання з подальшим переводом в бали, при цьому, в цілому, оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балі. Загальна оцінка за дисципліну складається із суми набраних балів за поточну успішність та складання підсумкового контролю. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
РН1	Пр2, Пр3	НД4, НД7, НД3, НД5, НД9, НД1, НД2, НД6, НД8	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	ЗН1, ЗН3, ЗН4	МСО2, МСО3, МСО1
РН2	Пр1, Пр12, Пр13, Пр14, Пр16, Пр2, Пр3	НД4, НД7, НД3, НД5, НД1, НД2, НД6, НД8	МН1, МН2, МН3, МН5	ЗН1, ЗН3	МСО2, МСО1
РН3	Пр11, Пр13, Пр14, Пр15	НД4, НД3, НД5, НД9, НД1, НД2, НД6, НД8	МН1, МН3, МН4, МН5	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО2, МСО3, МСО1
РН4	Пр1, Пр2, Пр3, Пр9	НД7, НД1, НД2, НД6, НД8	МН2, МН5	ЗН2	МСО1
РН5	Пр10, Пр11, Пр4, Пр5, Пр6, Пр7, Пр8, Пр9	НД4, НД9, НД1, НД2, НД6, НД8	МН1, МН4, МН5	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО3, МСО1
РН6	Пр1, Пр12, Пр13, Пр14, Пр15, Пр16, Пр17, Пр2, Пр3	НД4, НД7, НД3, НД5, НД9	МН1, МН2, МН3, МН4	ЗН1, ЗН2, ЗН5, ЗН6	МСО2, МСО3
РН7	Пр1-Пр18	НД4, НД7, НД3, НД5, НД9, НД1, НД2, НД6, НД8	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5, ЗН6	МСО2, МСО3, МСО1
РН8	Пр6-Пр18	НД4, НД7, НД9, НД1, НД2, НД6, НД8	МН1, МН2, МН4, МН5	ЗН1, ЗН2	МСО3, МСО1